

عنوان مقاله:

مطالعه ی تطبیقی نمود تصویری خلیفه و شاه در آثار صنیع الملک (ملک ضوءالمکان و ناصرالدین شاه)

محل انتشار:

پژوهشنامه گرافیک نقاشی، دوره 2، شماره 3 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

آزاده امجدی - دانشجوی دکتری پژوهش هنر، دانشکده هنرهای تجسمی، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، تهران، ایران، نویسنده مسئول.

مهیار اسدی - استادیار گروه نقاشی و مجسمه سازی، دانشکده هنرهای تجسمی، پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

هزار و یک شب، مجموعه داستان هایی از مشرق زمین است که به دستور ناصرالدین شاه و زیر نظر ابوالحسن خان صنیع الملک کتابت و تصویرپردازی شد. با توجه به این فرضیه که ابوالحسن خان در تصویر کردن حکایات هزار و یک شب از زندگی ایرانیان زمان خود تاثیر پذیرفته، در این مقاله، نگاره های حکایت ملک نعمان و فرزندانش به منظور تطبیق تصاویر خلیفه ای به نام ملک ضوءالمکان با تصاویر ناصرالدین شاه، موردبررسی قرار گرفته است. در این پژوهش، این پرسش مطرح است: چه رابطه ای بین تصاویر ضوءالمکان در نسخه هزار و یک شب با تصاویری که صنیع الملک از ناصرالدین شاه کشیده، وجود دارد هدف از این پژوهش که در گستره پژوهش های توصیفی- تحلیلی قرار می گیرد، بررسی احتمال تاثیرپذیری تصاویر شاهان هزار و یک شب از تصاویر شاهان عصر قاجار است. به همین منظور از رویکرد نشانه شناسی بهره گرفته شده است؛ ابتدا، نشانه های کلی به کار رفته در تصاویر ناصرالدین شاه قاجار و سپس، نظام های نشانه ای تصاویر ملک ضوءالمکان موردبررسی قرار گرفته است و درنهایت، به مطالعه تطبیقی نظام های نشانه ای تصویری و کلامی در حکایت ملک ضوءالمکان با نظام های نشانه ای در زندگی ناصرالدین شاه پرداخته شد. در انتها، این نتیجه حاصل شد که، صنیع الملک احتمالاً قصد داشته در تصاویری که از ضوءالمکان در نسخه هزار و یک شب کشیده، وی را به هیبت پادشاه زمان خود، ناصرالدین شاه، تصویر کند. هم چنین، با رجوع به داستان زندگی این دو پادشاه، این نتیجه به دست آمد که، زندگی ضوءالمکان نقاط مشترکی با زندگی ناصرالدین شاه داشته که می تواند تاییدی باشد بر احتمال تعدد نقاش در ایجاد شباهت میان تصویر ناصرالدین شاه و ملک ضوءالمکان.

کلمات کلیدی:

هزار و یک شب، ملک ضوءالمکان، ناصرالدین شاه قاجار، صنیع الملک، نشانه شناسی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1009348>

